Spruw bij een baby

Geboortecentrum
IJsselland

Inleiding

In deze folder leest u over spruw en candidiasis: een schimmelinfectie bij uw baby of uzelf. U krijgt informatie over wat spruw is, hoe u dit kunt herkennen en waaruit de behandeling bestaat. Het is niet nodig om te stoppen met borstvoeding. Spruw is niet schadelijk voor de baby.

Wat is spruw?

Spruw en candidiasis worden veroorzaakt door de gist Candida Albicans. Deze gist komt bij vrijwel iedereen voor in de darmen, op de slijmvliezen, in de vagina en de huid.
De gist kan, onder bepaalde omstandigheden, veranderen in een schimmel en daardoor klachten veroorzaken.

Bij de baby bevindt de schimmelinfectie zich in de mond. We spreken dan van spruw. Er kan ook sprake zijn van een schimmelinfectie bij de billen (luieruitslag).
Bij de moeder is er sprake van een schimmelinfectie van de tepels of borst(en) of vaginaal. We spreken over candidiasis bij de moeder.

Besmetting

De besmetting van moeder naar kind kan plaats vinden tijdens de bevalling (via het geboortekanaal) of door het geven van borstvoeding. Moedermelk bevat veel melksuikers, een ideale voedingsbodem voor de Candida Albicans. De groei wordt bevorderd door een warme vochtige omgeving, zoals in de mond van de baby of bij de borst. Omdat door het geven van borstvoeding moeder en kind elkaar blijven besmetten, worden zij meestal beiden en gelijktijdig behandeld.
Een besmetting kan ook plaatsvinden via de handen, bijv. na het verschonen van de luier, een speen of kolfspullen.

Omstandigheden die spruw en candidiasis bevorderen

Baby's hebben nog weinig weerstand tegen infecties.
Ze hebben om die reden meer kans op het krijgen van spruw.
Daarnaast ontwikkelen spruw en candida zich gemakkelijker onder bepaalde omstandigheden.

Bij de baby:

- Als de baby te vroeg geboren is (prematuur).
- Als de baby ziek is.
- Als de moeder van de baby een (vaginale) schimmelinfectie heeft.
- Bij antibioticagebruik.

Bij de moeder:

- In geval van een lage weerstand, zoals na een bevalling
- Bij vermoeidheid en stress.
- Door verandering van hormonen, bijvoorbeeld bij zwangerschap, bevalling, menstruatie of gebruik van de anticonceptiepil.
- Bij gebruik van antibiotica.
- Als zij diabetes heeft.
- Als er beschadiging is van de tepel (kloven).
- Bij onjuist gebruik van zoogkompressen, waardoor een warme en vochtige omgeving ontstaat.

Symptomen van spruw

Schimmelinfecties bij de baby en de moeder kunnen pijn veroorzaken. Schimmelinfecties van de tepel en borst zijn niet altijd gemakkelijk te herkennen. Vaak is er weinig te zien, maar ervaart de moeder wel pijn tijdens of na het geven van borstvoeding.

Bij de baby

Mond:

- Witte plekjes in de mond, binnenkant wang, tong of lippen.
- Witte kwarkachtige laag op de tong. Niet weg te vegen, zoals melkresten.
- Witte of parelmoerachtige glans, binnenkant van de lippen.

Huid:

- Luieruitslag (hardnekkige): vurig rood en scherp omgrensd (eilandjes).
- Huiduitslag op warme en vochtige plekken, zoals in de liezen en oksels en in huidplooien.

Tijdens drinken:

Sommige baby's hebben geen zichtbare symptomen, maar laten tijdens het drinken het volgende zien:

- Telkens loslaten en wegstrekken
- Klik-of klakkende geluiden maken
- Weigeren van de borst
- Aanhappen, maar niet doordrinken (door pijn in de mond). De baby wil wel aan de borst, maar drinkt niet goed.

Overige symptomen:

- Onrust, huilen, winderigheid.
- Huilen na het plassen (in geval van luieruitslag).

Bij de moeder

Een moeder kan candidiasis hebben zonder zichtbare of duidelijk voelbare symptomen. Als een moeder klachten heeft, maar geen zichtbare symptomen, is het belangrijk andere oorzaken van de (pijn)klachten uit te sluiten.

Borst:

- Vurig roze of rode tepels (andere kleur dan normaal).
- Glimmende, schilferende tepels/tepelhof.
- Slecht genezende tepelkloven.
- Verstopte melkkanalen.
- Pijn die niet verbetert bij correct aanleggen.
- Brandende, jeukende en/of stekende pijn die vanuit de tepel kan uitstralen tot diep in de hele borst tijdens en lang na de voeding/het kolven.

Overige symptomen:

- Een vaginale schimmelinfectie.
- Rode huiduitslag op of onder de borsten, in de oksels of liezen.

Behandeling van spruw

Als er sprake is van een schimmelinfectie, is het belangrijk om zowel moeder als kind tegelijk te behandelen. Ook als maar één van beide klachten heeft. Hiermee wordt voorkomen dat moeder en kind elkaar blijven besmetten. De behandeling van een schimmelinfectie bestaat uit medicatie en maatregelen die u zelf kunt nemen.

Medicijnen

Uw huisarts kan u en uw baby de juiste medicijnen voorschrijven. Uw baby krijgt medicijnen voor de mond en u krijgt medicijnen voor uw tepels. De totale duur van de behandeling zal vaak minstens twee weken zijn. Nadat de symptomen verdwenen zijn bij zowel moeder als kind, moet de behandeling nog een week doorgaan.

Wat kunt u zelf doen?

Hygiënemaatregelen helpen om schimmelinfectie te bestrijden

- Handen wassen (ook van de baby).
- De tepels droog en schoon houden.
- Melkresten na het voeden van de tepel afwassen en de tepels aan de lucht laten drogen.
- Na de voeding niet de laatste druppel over de tepel verdelen
- Na iedere voeding de zoogkompressen vervangen.
- Bij voorkeur zoogkompressen zonder plastic gebruiken.
- Alle kleding (inclusief voedingsbh's) en handdoeken. (spuugdoekjes) die in aanraking zijn gekomen met de schimmel wassen op minimaal 60°C.

Uitkoken:

- (fop)spenen dagelijks uitkoken.
- (fop)spenen regelmatig vervangen (ongeveer maandelijks).
- Als u kolft: dagelijks alle onderdelen uitkoken.

Afgekolfde moedermelk:

- Verse moedermelk kan zonder bezwaar aan de baby gegeven worden.
- Afgekolfde moedermelk niet invriezen. Het invriezen van moedermelk doodt de schimmel waarschijnlijk niet. Ontdooide melk kan opnieuw een schimmelinfectie veroorzaken.

Als er toch moedermelk wordt ingevroren, kan de moedermelk voor of na het invriezen worden verwarmd tot minimaal 60º C (pasteuriseren)

Heeft u nog vragen?

Stel ze aan de lactatiekundige of verpleegkundigen van de afdeling waar u of uw baby zijn opgenomen.

Voor meer informatie over (de behandeling van) spruw kunt u terecht bij uw (huis)arts.

Verder nog van belang
Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige krijgt. Vraag het hen als u meer wilt weten over onderzoek, operatie, gevolgen, risico's of andere behandelmogelijkheden.
Ontdek Mijn IJsselland De toegang tot uw eigen gegevens, dossier, afspraken en vragenlijsten **mijn-ijsselland** **Let op: vraag op www.digid.nl ook voor uw kind een eigen DigiD-code aan voor inzage in zijn/haar gegevens in Mijn IJsselland!**
Aanbevolen websites Betrouwbare medische informatie, aanbevolen door onze zorgverleners **aanbevolen-websites**
IJsselland Folders Al onze patiëntenfolders kunt u opzoeken en lezen in onze Folder Web App **folder app**

GEB.092 / 040221.KD

Geboortecentrum IJsselland is een samenwerkingsverband van verloskundige praktijk Een goed begin, verloskundigen praktijk IJssel & Lek, verloskundigen praktijk Rotterdam Oost, Prinscapelle verloskundigen maatschap, Praktijk voor verloskunde & echoscopie, Kraamzorg Rotterdam en omstreken en het IJsselland Ziekenhuis

Geboortecentrum IJsselland

Geboortecentrum IJsselland
Prins Constantijnweg 2
2906 ZC Capelle aan den IJssel
010 - 258 5000